

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Péntken 11. Májusban 1792.

Meg-jött a' viz az Ujság-írók malmára.

Apr. 28-dikán azt írják Brüsszelből: — „Már most minden eszközök készek a' Frantzia háborura; már most minden Sergek egész galopba és meg-kettőztetett lépéssel mennek mindazokra a' szélékre, valahol tsak bé-ütések történhetnének. Minden órán várjuk azokat az ellenséges véres tsatákat, mellyeket a' mi Sergeink olly nagy ohajtással várnak vala, hogy a' magok Fejedelmekhez való hivségeket meg-bizonyithassák, vitézségeket ki-mutathassák, és magoknak a' *Márs* mezején hervadhatatlan Borostyán Koszorukat szedhessenek. — A' Táborigi *Commisáriátus*-is már egészen fel-állott, és tsak az utolsó intésre figyelmez, hogy a' meg-

meg-mozdult Sergek után induljon — és; egy szóval minden környülállások véres tsatákat ábrázolnak. Mi mind ezen környülállásokban a' leg-szerentséesebbeknek tartjuk magunkat, mivel a' jelen való időben, a' mi Tartományunkban tökéletes tsendesség uralkodik. — — — — April. 20-dikán étzaka érkezett vala ide egy *Frantzia* Kurir Párisból; ki már 21-dikben minden Sergeinket meg-mozdította. Azok az ifjak, kik eddig a' Vadász Seregnél magokat a' szabad szolgálatra önként jelentették vala, fegyverbe öltöztetnek. — Az ugy nevezett *Austr. Belg. Large Conseil* és Magistrátusok 25 dikben ölzve-gyűltenek, és a' Subsidium adásban önként meg-egyeztenek, valamint az első 2 Statusok, a' Papok és Nemeselek már ezt előre tselekedték vala. — A' *Hessen-Kasseli* Hertzegnek Dragonyos Serge Apr. 25. *Masrikta* érkezett, és már 22-dik és 23-dikban 1 *Svájtz*er Sereg érkezett vala ide, az itt fekvő *Braunschváigi* Sereg mellé — egy szóval. — Meg-szollalt itt *Mársnak* Dobja, Trombitája, 's Kakas vérrel festi mezejét tsatája.

Brüszzelből egy Magyar jó-akarónknak Különös Levele által tudósítottunk, hogy midőn 21-dikben egy Húszár Tiszt a' maga *Squadromjával* a' Frantziák ellen indult volna, bajszlzas Serge előtt ilyen érzékeny beszédet tartott: „Kedves Véreim! Atyánkfiai! Vitéz Barátim! Esmertek engemet, én is esmerlek benneteket. A' fellyebb múlt esztendőknben edgyütt vala szerentsénk egy néhány izben a' *Márs* tüze közepén meg-fordúlui, és Nemzeti vitézségünket, az egész Világ előtt, az irigységig kimutatni. Ekkor Kontyos; de noha nem aszszonyi puha vérrel biró Pogány és vitéz Férfiakkal valais ügyünk; még-is Magyar Karjainknak maraklotját, 's Magyar Szivünk alá kötött vitéz Kardjainknak élet ezekkel annyira meg-esmertettük, hogy a' 77-dik maradékjok-is ezeknek róllunk el nem foganak felejtkezni; most Frizérokkal, nem Hadi Férfiakkal;

fiakkal; Tántz-mesterekkel, nem Vitézekkel vagyunk
 ügyünk, hát mit nem remélhetünk? Annak a' viz-
 nek partjára vizlek benneteket, hol a' régi Öseink
 vitézségének emelt oszlopjára e' vagyon írva: —
 „ *Gallos percussit Gallus, rediere Capones; Quis per-
 cussit eos Hungarus ensis erat.* — A' Már Isten
 Konyhájára küldették vala már Eleink ezeket a'
 Kakasokat, és Kappanyoknak herélték vala a' meg-
 maradtakat. Hát a' *Harpájdli, Paróka*, és *Sápapá*
 rettentene-meg most bennünket? Távúl legyen vitéz
 Barátim! A' mi Fels. és Kegyelmes jó Királyunk
 hivségére mondott hitünkkel nyúlunk fegyverünk-
 hez; ennek hivségének, 's Nemzetünk ditsőségé-
 nek áldozzuk utolsó tsepp vérünket. — Nem le-
 het azt a' vitézi érzékenységet képzelni, mellyre
 ezen beszéd indította vala a' Húszárokat.

A' mi F. Királyunk a' vitézségben 's más érde-
 mekben magokat ki-mútattak eránt oly különös ke-
 gyelmességgel viseltetik, hogy minden Jobbágyival
 is ugyan, de ezekkel egész le-ereszkedéssel szokott
 beszélni. Nem régiben az *Eszterházy* Húszár Ser-
 gének esmeretes Kereiztes Vitéz Fő-Strázsamésteré
 Báró *Vajna* Ur ö Felségénél jelenvén-meg, azt kér-
 di ö Felsége tőlle: Nó Kedves *Vajná*! mitsoda
 Karban van a' Regiment? Olyanba Felséges Uram!
 (felel emez) hogy ha Felséged parantsol, én Po-
 kolba-is bé-merek vele vágni. — Tšak el-mosol-
 lyodék ö Felsége; 's más dolgokról kezde beszél-
 leni. — Ezen Húszár Sereg tegnap mozdult-meg
Tseh Országból Frantzia Ország-felé, a' fenn neve-
 zett Fő-Strázsamesterével edgyütt; e' bizony sem
 a' *Sápapától*, sem a' frizér fösütől meg nem fog
 rettenni.

*
***
***
**

A' Felséges Bétsi Udvar által Májusnak 8-dikán ki-
 adatott különös Tudósítás.

A' Frantziák Királya a' múlt hónapnak 2-dikán,
 hogy a' *Magyarok* és *Tsehek* Királya ellen hadat

jovasollyon, a' Frantziák Nemzeti-gyűlésében személyesen meg jelenék. Az ő tanátslása a' N. Gyűlés által dekretáltaték, és a' Dekretomot a' Király *sanctionálá*. Ehez képpest ki-adaték e' következő

„ *Törvény, melly a' Magyarok és Tsehek Királya ellen való had' izonnetet foglallya magában. Költ Párisban Apr. 20-dikán 1792 ben.* „

„ *Lajos*, Isten Kegyelméből, és a' Státus Constitutiojának Törvénye által Frantziák Királya, közöntünk mind minden jelen-valókat, mind pedig következőket. — A' Nemzeti gyűlés dekretálta, mi-is akarjuk és rendellyük a' szerint a' mint következik: „

„ *A' Nemzeti-gyűlés Dekretoma, Apr. 20-dikán 1792-ben, a' Szabadságnak negyedik esztendejében.* — A' Nemzeti-gyűlés, minekutánna a' Királynak forma szerint való jóvaslása felett tanátskozott volna, megfontolván — hogy a' *Bétsi Udvar* a' Traktáknak megszegésével, a' magok hazájok ellen rebellált Frantziákat, közönségesen oltalmazni meg nem szűnt — hogy ezen Udvar sok Europai Fejedelmekkel, a' Frantzia népnek függetlensége és bátorsága ellen egyet értett, és ezen egyezést tökéletességre hajtotta — hogy I. *Ferentz a' Magyarok és Tsehek Királya*, a' folyó esztendőben Mártz. 18-dikán és Apr. 7-dikén költ Levelei által, hogy ezen egyezésről lemondani nem akar, ki-jelentette — hogy ő, noha néki a' 11 dik Mártziusi jelentés által, a' mind két fél határ-széleiben lévő Sergeknek békeséges lábra való állittása jóvasoltatott, hadi-kézületeit mind az által tovább-is folytatta és szaporította — hogy ő a' Frantzia Nemzetnek fő Uraságát, ugy jelentvén-ki magát, hogy ő a' *Frantzia Országba'* bé-biró *Német* Fejedelmeknek, kiknek a' Frantzia Nemzet elég-tételt ígért, kivánságaikat elő segélleni akarná, meg-bántotta — hogy ő a' Frantzia Polgárok között, a' békételemeknek a' Fejedelmekkel való egyezésben, oltalmat ígervén, egyenetlenséget szerzeni, és őket egymás ellen fegyverkeztetni igyekezett

kezett — végezetre, hogy a' Frantziák' utolsó Le-
velére való feleletnek meg-tagadása leg-kisebb re-
ménséget sem hágy hátra az elő számlált nehézsé-
geken barátságos Trakták által való segithetésre,
és hogy azon feleletnek meg-tagadása a' háboru-
nak ki-hirdetéséhez hasonló — mind ezeket meg-fon-
tolván, azt határozza (dekretállya a' N. Gyűlés),
hogy a' dolog igen sürgető. „]

„ A' Nemzeti-gyűlés jelenti — hogy a' Fran-
tzia Nemzet hiv lévén a' Constitutzió által szenté-
tétetett fundamentomos Törvényekhez, Ország fog-
lálás-béli tzélből soha semmi hadat nem kezd, és
a' maga erejét soha egy népnek is *Szabadsága* ellen
nem fordítja, és tsak a' maga tulajdon szabadsá-
gának és függetlenségének fenn-tartására fog fegy-
vert — hogy az a' had, mellyet viselni magát kén-
telennek szemléli, nem egy Nemzetnek más Nemzet
ellen való hada, hanem egy *Szabad Népnék*, egy Ki-
rály' igazságtalan meg-támodása ellen való igazsá-
gos maga óltalmazása — hogy a' Frantziák a'
magok attyokfiaikat soha az ő ellenségeikkel öszve
tserélni nem fogják, a' háborunak könnyebbitésé-
re, a' tulajdonnak való kedvezésre és ennek meg-
óltalmazására, semmit el nem mulatnak, 's a' had-
tól el-válofzthatatlan nyomoruságokat tsak a' sza-
badság ellen öszve-esküdteknek fejeikre fogják há-
ritani igyekezni — hogy a' Frantzia Nemzet előre
minden idegeneket, kik az ő ellenségeitől el-áll-
nak, magokat az ő Zászlója alá adják, és ereje-
ket az ő szabadságának óltalmazására fordítják,
bé-fogad, és az ő Frantzia Országban való meg-
telepedéseket egész erejéből ki-telhető eszközök által
elő segélleni fogja. „

„ A' Nemzeti-gyűlés, minek-utánna a' hadnak
forma szerint esett tanátslása felett tanátskozott,
és hogy ezen dolog igen sürgető legyen, dekretál-
ta: a' Magyarok és Tsehek Királlya ellen való ha-
dat meg-erősíti. „

„ Ehez képpest rendellyük és parantsollyuk
minden Adminisztráns Gyűléseknek, és Itélő-székek-
nek,

nek, hogy ezen jelen-való irást Protokolumjaikba vegyék, Departmánjaikban és vidék-kerületeikben olvastassák, hirdettessék, ki-függesztessék, és mint Ország-törvényt, betöltetessék. Végre minden Generálisainknak 's más Tiszteinknek, kik a' Departmánokban a' *Lineas* (Regularis) Sergeket vezérlik, valamint szintén a' Nemzeti Sergek minden fő és altiszteiknek-is, a' kiket ez illet, rendelyük és parancsollyuk, hogy magokat ezen Pátenshez tartsák. Bizonyosságnak okáért nevünket ennek mi-is alája irtuk, és a' Státus nagy petséttyét réa tétettük. *Páris* 20 Apr. A' Kegyelemnek 1792-dik, Uralkodásunknak pedig 18 dik esztendejében. *Lajos.* „

Melly fontosok légyenek az elő hozott okok, mellyekkel a' Frantziák a' háborunak kezdését szinlelik, minden, a' kinek a' Frantzia dolgoknak folyása ha tsak némű-némű-képpen-is tudtával legyen, által látni kéntelenittetik: de ki-tettzik ez különösön azokból az ide való, és a' Frantziák' Ministerioma közt irásban folyt dolgokból, mellyek már a' magok idejekben a' Publicum elejébe tétetnek: de mindenek felett nyilvánosságá lézen ez azon Patensből, mellyet a' Bétsi Udvar közelebbről közönségesse fog tétetni. — Azonban a' Frantziák a' hadnak ő általok lett ki-hirdetéséhez képepest már Aus triai Belgiumban a' hadi szerentsét meg-is próbálták: melly erősen meg-áldatának légyen pedig ennek alkalmatossággával a' mi igazságos fegyvereink az Isten által, és az ő gonosztélliaik melly semmivé lettenek, meg-tettzik ez itt következő tudósításokból.

„ Egy *Tournay*ból Gen. Májor Gr. *Happoncourt*-tól F. M. *Benderhez* érkezett hir-adás szerint April. 29-dikén reggeli 6 óra felé valami 3 és 4-ezer között lévő, gyalog és lovas Frantzia nép *Marquain*-ban a' *Happoncourt* külső vigyázataira ütvén, ezek a' sokaságnak hátat adtanak. — Meg-tudván ezt *Happoncourt*, és a' Frantziákat *Lille* felől a' mi határainkra által nyomulni szemlélvén, *Clerfének* 1 Batalionnyát, *Daltonnak* két, *Lignének* 1 Oltá-lyát,

lyát, a' *Latour* Könnyü-Lovasainak pedig 2 Divisioit haladék nélkül a' Frantziákkal szembe-szállani parantsolta. — A' Gyalogokat a' *Clerfé* Oberstere B. *Vogelsang* és a' *Dalton* Májorja *Retz*, a' Lovasokat pedig Oberst. *Portzheim* és Oberstl. *de Roe* vezérelték. — Ezeknek érkezésével, a' mi kemény lövő Jágereink-is, kik a' külső vigyázatokról a' Frantziák által vizsgálva nyomattattak vala, magokat rendbe szedvén, a' mi Sergeink olly bátorsággal és hatalommal menének szembe az ellenséggel, hogy egy néhány részünkről tétetett ágyu lövések után, előbb hogy sem a' mi Gyalogjainak lövéseik őket, vagy Lovasaink bé-érhették volna, az egész ellenséges Sereg olly hebe-hurgyasággal kezdte meg-futamodni, hogy igen sok bágáziáját, 10 nyerges lovait, kenyérét, Sántzólközzeit, 4 ágyuit 's a' t. a' miénkeknek kezekbe hagyá, mellyek között Gen. *Happoncourt* a' lovakat, bágáziát, kenyérét és az egyéb eleségeket, a' köz katonák és parasztok között ki-osztatá. — A' miénkek Török-muzsika mellett üzték a' legjobb rendel az ellenséget, de tsak a' határ szélekig, és itt meg-állapodván, a' Frantziák földére réa nem léptenek. — A' tsata-piatzon az ellenségnek egy néhány lovai, és 2 Dragonyosai maradtanak halva, 2 *Langvedociai* Dragonyos Jägerjei pedig elfogattattak. — Nékünk egy embereink-is el nem estenek, meg sem sebesítetttenek. Néhány kemény lövő Jágereinket el-fogták vólt a' Frantzia Dragonyosok, de ezeket-is az ő sebes vizsgálva szaladásokkor hátra hagyni kénytelenítetttenek. — Gen. *Happoncourt* minden itt jelen vólt Tiszteinket és vitézeinket erősen dicséri, kik midőn *Tournay* városába vizsgálva tértenek igen nagy örömmel fogadtattanak, és mindenek igy kiáltanak vala: — *Éljenek az Ausztriai Sergek!*

Valami 13 vagy 14-ezer főből álló Frantzia Sereg a' *Mons*-nál Gen. *Boliö* Vezérsége alatt fekvő Ausztriai Sergekre Apr. 30-dikán hasonló módon réa-

jok ütvén, ezektől még keményebben fogadtaték, és véres fővel igazittaték viszfá.

Eddig vagyon a' Bétsi Udvari Tudósítás. Ehez vagynak még ragasztatva az Auszriai Belgiumi tellyes hatalmu Ministernek Gr. *Metternich*nek 2 Levelei Hertzeg *Kaunitz*hoz, Brüsfszelből Apr. 30-dikán. Az elsőnek summája tsupán tsak az, a' mi *Tournay*nál történt, 's a' mi már elég holzfason le-vagyon írva. A' másíknak foglalátja ez:

Brüsfszel 30. Apr. — Már a' Staféta el-indúlt vala, midön a' Gen. *Boliö* táborától ezen örvendetes hirrel érkezék egy Kurir hozzánk, hogy egy 13 vagy 14-ezer fejekből álló Frantzia Sereg *Mon*snál a' Gen. *Boliö* táborától sokkal erősebben meg-verettetett légyen, mint *Tournay*nál. Gen. *Boliö* igen vitézül viselte magát. A' Frantziák meg-verettetvén a' magok Országokba viszfá üzettettek: még most-is üzettetnek; mert midön Gen. *Boliö* ezt a' tudósítást tette, még a' tsatának nem vala vége. Már ekkor 2 száztól fogva 300-ig való ellenség esett vala el, és 60-non estek vólt fogságra, és 5 ágyui el-vétettenek vala. Ekkor nekünk még semmi veszteségünk nem vólt. Az ellenséget Gen. *Biró* vezérlette. El-esett a' Gen. *Rochambeau* fia-is. Ez a' hir *Brüsfszelben* igen eleven érzékenységeket okozott. Valamint a' hirnek hallására a' F. Kir. Kormányozók Gen. *Bender*hez, így szintén a' Brüsfszeli nép közzül-is igen sokan futottanak az ő szálása felé öszve, és ezen hirt mindenek igen jó szívvél hallották. — (A' több ide tartozó környül-állásokat-is ki-fogja a' Bétsi Udvar közelebbbről hirdettetni.)

Stokholmból ezeket írják. — Mihellyest a' szezentsétlen Királynak, ki már el-tétetett, de a' ki-nek egész temetési tzerimoniáji még 3 hetek alatt fognak bé-végezödni, minden utolsó halotti tiszteletek meg-adattatnak, azonnal vissza fognak *Berlin*, *Kopenhága* és *Pétersburg* felé azok a' vitézi Rendeknek tzimerei-is küldettetni, mellyeket ezen nagy Király, mint idegen Udvarokét viselt. — — *Ankerström*, *Horn*, *Ribbing* és *Liliehorn*, már mindeneket ki-vallottanak. — *Horn* tsak egy tsupa *Enthusiasta Patriota*. *Ribbing* egy kevés személlyes boszszú-állásnak kívánásától-is ingereltetett a' gyilkosságra. Ez előtt egy kevés idővel valami szép és gazdag kis-aszfzonkát akart el-venni: de ezt a' Király egy más Urnak adni inkább szerette. — No-ha még 30 személlyek vagynak fogva, alig gondollyák még-is, hogy valami 10-nél többen fognák közzüllök fejeket el-veszteni, ha tsak Gen *Pechlin* még többeket ki nem vall. — *Ankerströmnek* már ki-ment a' Sententziája, melly ez: — „Haza-fisága el-vétetett, és infamisnak neveztetett. — 3 napokon dél-tájban két-két órákat fog a' vesztő helyen állani, mellyeknek alkalmatosságával 6 pár veszszökkel veretik-meg. Az után feje és jobb karja el-váogatván, tsonkult teste karóba vonatik. Neve az akasztó-fára szegeztetvén, és köre metzsetközönséges helyen ezen szókkal fog fel-ásattatni: — *Ankerström Jákob János a' Király gyilkossa.* „ — Apr. 19-dikén veretett-meg ezen tudósítás szerint legelőbbször. A' Régens Hertzeg ezen gyilkosnak az ítélő-szék által el-vétetett vagyonyait apró árva gyerme-

gyermekének ajándékozta. Az ő Familiájának neve el fog változni.

Apró jegyzések. — *Posonyból* a' Fő H. *Ferdinánd* Magyar Gyalog Sergének 2 osztálya 1-ső Májushan Belgium felé indúlt; *Sztáraiak* fognak helyébe menni. — Bétsből mind a' Fels. Palatinus, mind a' főbb Magyar Uraságok le-takarodtanak a' héten Budára. — Ezen hónapnak 3-dikán tartaték a' Keresztes Dámák Rendjének innepe, melly napon 24 ujj Tagokat vett-fel az Özvegy Tsászárné ő Felsége ezen Rendbe; kik között az első kető *Mária Amália* fő Hertzeg Alsószony, és *Mária Kristina* Nápolyi K. fő Hertzeg Alsószony. Három Magyar Dámák-is tiszteltetnek-meg ez alkalmazással a' Keresztes Rendel, u. m. született Gróf *Kohári Sándor*; kik mind ketten Gr. *Forgátsnék*, és Gr. *Kohári Ferentzné*. — A' Tseh Országban vólt 3 Magyar gyalog Batalionak, u. m. *Gyulay*, *Devins* és *Jellatsits* Belgium felé indúltanak. — Ezen hón. 2-dikára Pruszsus Sergeket várnak vala *Prágába* szállásra, kiktől már előre rendelés vala. — A' Fő Hertzeg *Josef* Dragonyos Serge parantsolatot vett, hogy *Kanisáról* Belgium felé mozdúljon. — Bétsből az *Inzsinér* Kortól a' héten Postán indultak a' Tisztek ugyan ide. — A' Frantzia Nemzeti Gyűléstől, a' had meg-izenésével Bétsbe küldett *Kurir Maison*, és az itt lévő Frantzia Követ *Noailles* Ur addig Bétsből ki nem botsáttatnak, mig a' mi Udvarunk Követje *Blü mendorf* szerentsésen vizsgálja nem érkezik *Bétsbe*. — Fő Hertzeg *Károly* a' mostani Táborral edgyütt fog táborozni. — —

Udv. Concipista *Kaballini* Ur a' Felsőges Udvar szá-
mára a' *Frankfurti* útra szállás készítőnek nevezte-
tett. — Első Császár választó K. Biztos H. *Esz-*
terházy 25-dikben indul *Frankfurt* felé, és már hol-
mi készületei előre el-indúltanak.

Szomorú hír! Midőn azt remélnők, hogy a'
mi F. és Kegyelmes özvegy Császárnénk hofszas
nyavalyái után fel-gyógyúlna, ismét rosszul kez-
dett lenni. — — — Ama
halhatatlan emlékezetű Hazánkfia néhai Gr. *Károlyi*
Ur ö Excja Udvari Papja P. *Farkas* meg-halá-
lozott.

Kolozvár 22-dikén Apr. — Ezen folyó hó-
napnak 20-dikán éjjeli 11 óra tájban, egy minden
körülette vóltakat a' bámulásra ragadott, vidám,
tsendes, ép elmével, és élő nyelvel, 's látás-béli
egész tehetséggel, 's Keresztényi készülettel, ki-mú-
lék e' Világból itten, amaz életében valóságos nagy
Hazafi, nagy Tudós, nagy Keresztény, Királyi Bel-
ső Titok Tanáts, és a' Hazai Fő-Kormány Szék-
nél valóságos Tanátsos Uri Férjfi, már néhai M.
R. Sz. Birodalom-béli Gróf *Széki Teleki Adám* Ur ö
Excja, minekutánna életének 50 esztendejét külömb-
külömb féle Fő Hivatalok viselése között által él-
te vólta. A' kinek halála, és az előtt egy néhány
napokkal a' jelen-lévökhöz tett elmélkedései, mel-
lyeket az Ember', Felebarát', és főképpen az Atya-
fiúi szeretetről, a' Vallás vigasztalásairól, 's ez
Élet.

Életnek, és a' Világon minden dolgoknak ideig, még pedig meg-határozott ideig tartó vóltokról, 's több más Erköltsi és Vallás-béli tárgyokról tett meg-bizonyították, hogy kit vesztett légyen el benne ezen kised Magyar Hazá; 's meg-érdemlené hogy azoktól, kik mellette vóltak a' maga valóságában le-irattatván, mind a' két Hazának a' követésre, (ha ugyan követni lehetne) ki-adattassék. Én egy jó Barátomnak, ezen néhai Nagy Férjfi tiszteletére, háládatosságának bizonyosságául irt Verseit kívántam az Urral közleni:

Királyát, Hazáját, 's Vallását tisztelő

Egy Bölts Férjfit im'! az Halál véve elő
Tzélnek, midön köztünk ama nagy TELEKI
ADAM az élőknek sergéből kele-ki.

Teleki, e' Grófi nemnek egyik fénye,

Három Magzat Attya, és földi reménye.

Ő vólt egy hiv Barát, 's bölts Gyermekek nevelő;

'S Tanátsosi Rangot Hazánkban viselő.

Ő vólt minden Jóknak szíves párt-fogója,

Az egyenes ügynek hiv apolgotója.

Ő vólt Fejedelme, 's Hazája olly' Hive,

Kinek mindenikhez egy aránt vont szive.

Kiben sok Szegénynek meg-hólt Édes-Attya,

A' Vallás, az Haza oszlopát sirattya.

A' ki a' Valláshoz buzgott, 's védelmezte,

A' Vallástalanok nyilától fedezte;

De ugy, hogy tévelygő Társát nem gyűlölte,

'S azért, hogy más képpen gondolt, meg nem ölte.

(1.) Spanyol, Portugallnak fájlalta hibáját,

Azt, mellyel mindenik pusztítja Hazáját;

Tud-

(1.) *A' Spanyol és Portugall Országi Vallás-Nyomozó-Székekre, vagy Inquisitionra, mely ma-is fenn áll, vagyon tzélozás.*

Tudván, hogy a' JESUS ki-folyt piros vére,
 Nem tsak egy Vallásnak lett váltsága bére.
 Egy szóval, mind a' mi Virtusossá tészen
 Egy nagy Férjfit, látta minden benne készen,
 'S még az Irigység-is, akármit vizsgálta,
 Benne mind ezeket némúlva tsudálta.

* * * * *

Ti Földnek Nagygyai mind ide gyűljetek,
 'S ez Haldakló körül sorokat üljetek,
 Tanúljatok tölle haláltól nem félni;
 De elébb szokjatok, mint ő, akként élni.
 Látsátok Halálon mint lesz' győzedelme
 Egy Hérósnak, kinek a' Vallás védelme.
 Kinek nem fél tizta Lelke-esméreti,
 Hogy ama Nagy Biró hibásnak méreti.
 Ki hogy Ember, soha el-nem felejtette,
 Királya, 's Érdeme bár fő pólczra tette;
 Belső Titok Tanáts - Uri Méltóságot
 Nyervén attól, 's ettől Fő - Tanátsofságot.

* * * * *

Oh Ti e' Grófi Vér fényes Tsillagai!
 Vélle egy Törsökből sarjazott ágai
 Érzitek-é melly nagy bánat szálla rátok,
 'S bölts Tagjaitok közt esék mely tsorbátok?
 Midön e' Tanátsos köztetek ki hala,
 Ki Nagy Neme első rangú fénye vala?
 Tudta ezt a' Világ, 's esmérte Hazája,
 Érzette Vallása, 's bizott-is hozzája.
 'S noha az Élök is ezer jót ígérnek,
 Nagy része alutt-el a' *Teleki* Vérnek.

* * * * *

(2) Oh Szent - György Hávának húszadik éjjele,
 Hát végső óránon mért tünél-el vele?

'S Te-

(2.) *Szent György Hava, vagy Aprilis 20-dik napjának éttzakáján, éjjeli 11 óra tájban esett e' Nagy Gróf halála.*

'S Te-is óh Sziveket meg-szaggató Halál,
 Mért e' Barátodnak kedvező nem valál?
 A' kinek életét sok Atyafi kérte,
 Magzat, Testvér, Barát esedezvén érte.
 (3.) A' kiért Én velem egy nagy gyülekezet,
 Nem tsak egyszer emelt az Egekre kezét.
 A' kiért Szolgái, és sok nyomorúltak,
 A' Mennyei Trónus előtt térdre húltak.
 'S kiért midön Én-is ezeket rajzolom,
 Szivem sebét érzem, a' mellyben gyászolom.

* * * * *
 (4.) Gyászolom mint ollyat, ki vólt párt-fogója
 'S el-mellöztetésem helyre állatója.
 Ollyat, ki értéket nem nézett, sem Nemet,
 A' Fel-segélésre kivánt tsak érdemet.

(5.) Ollyat, a' ki Öröm-szakaszt alig ére,
 'S Te még-is juttatád örökös estvére.

* * * * *
 Mit mondok? örökös hiszem a' nem lehet,
 Mellyből e' Nagy Hérós! ujj életre mehet,
 'S mellyet ugy fogada mint egy ollyan álmát,
 Mellyel rajtad Halál vette diadalmát.

* * * * *
 Így hát jobb életre hogy jutott nem szánom,
 Hanem, hogy köztünk nints, tsak éppen azt bánom.
 Tud.

(3.) *E' Versben tzelozás van, a' Néhai Gróf meggyógyulásáért, a' Templomokban egy néhányszor tett Könyörgésekre.*

(4.) *Itt háládatoson emlékezik a' Vers-író magának arra az állapotjára, mellyből Hazájában 7 esztendeig és szinte 7 hónapokig tartott el-mellöztetése után, a' néhai Gróf, Királyi Biztos korában, Hivatalra ki-nevezte.*

(5.) *Öröm szakasz, avagy esztendő, az emberi életben az 50-dik, vagy a' mint közönségesebben nevezik, Jubileus esztendő, a' mellyet a' néhai Gróf tsak most töltött vala-el.*

Tudván hogy a' hól van néki most Hazája

Több Hivökkel én-is el jutok hozzája.

Addig pedig áldást mondok hamvaira,

'S így öntöm-ki szivem Maradékaira:

* * * * *

A' Természet Ura, Törsökéből sokat

Támaszszon Hazánknak hasznos oszlopokat,

Kik, mint ő, legyenek a' Királyhoz Hívek,

'S Haza oltalmára formált drága Mívek.

A' kikben a' Király, 's Haza azt fel-lelje,

A' miknek ő vala egy példás miv-helje.

Kikben, mint ő benne az árvák Attyokat

Tiszteljük, 's Jobbágyi Ember-Barattyokat.

Légyen a' Törvények hiv oltalmazója

Bennek, és az Igaz-ügynek párt-fogója.

(6.) Légyen mindeniknek végre olly' halála,

E' Világtól Attyok mint milyennel vála.

Én pedig Szivemet midőn így ki-sirám,

Sir-halmára ezen bús rendeket irám:

* * * * *

Királyát, Hazáját, 's Vallását Szerető

Egy Nagy Hérós Testét fedí e' Temető;

Gróf Széki TELEKI ADAM a' ki vala

'S Szent György Hava Húszad' éjfélen ki-hala,

Midőn Ezer Hétzáz Kilentzven és kettő

Follyna, JÉSUSSától mert rendelést vett ő,

Hogy e' Földi Tanáts-Székét másnak adja,

Mert a' Menyei Kar várja, 's bé-fogadja.

Repül

(6.) *Olly' különös vidámsággal, bátorsággal, ép-el-mével és nyelvel holt-meg a' néhai Gróf, hogy azt, a' körülette voltak, nem tudják eléggé bámulni, és a' kinek szemmel látván ki-múlását, egy nagy Szívű, Rangu, és Tudományú Atyafia, azt mondá rólla Frantzia nyelven, a' mit hajdon egy nagy Fejedelemtől, halálkésakor mondott vala, annak Fő Hadi Vezérje: Ez a' Halálon győzedelmes Hérós.*

Repül hát e' szóra tellyes vidámsággal,
 Tsudáltatván magát e' roppant Világgal,
 Hogy egy Férjfi, a' ki sokat meg-tehete,
 Az ő szerelméhez hideg mért lehetete?
 Te pedig valaki nézel Sir-halmára,
 E' Nagy Férjfiunak, mondj áldást porára,
 (7.) Mellyet Gyermekai, ugy, mint három Mára,
 Mária, Polyxén', 's Anna ide zára;
 (Hól áldott hamvai nyúgosznak Párjának,
 Ama Wesselényi Tudós Máriának)
 Tanúlj-meg, mindenkor olly' kegyesen élni
 Mint ő, 's a' Haláltól nem fogsz Te-is félni.

Kolosvár 21. Aprilis reggel 1792-ben írta I. P. L.

D. F. S.

(7.) *Ezen név: Mára, tsak annyi értelemben jött a'
 Versbe, hogy keserüségnek Leányát téfzi az erede-
 ti nyelven, a' millyenek most a' néhai Gróf ki-né-
 vezett három Méltóságos Uri Magzati vóltanak.*

